

Helseberedskap i takt med den demografiske utviklinga

Høstkonferansen 2025

Quality Hotel Grand, Larvik, torsdag 13. november 2025

Fylkesberedskapssjef Jan W. Jensen Ruud

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

21.11.2025

Høyring - ny lov om helsemessig og sosial beredskap

Helse- og omsorgsdepartementet

Høringsnotat

Forslag til ny lov om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven)

Utsendt: 8. oktober 2025

Høringsfrist: 8. april 2026

- **Sendt ut 8. oktober 2025**
- **Høringsfrist 8. april 2026**
- **361 sider å lese**

<https://www.regjeringen.no/contentassets/6252e6865054407198037b08371e7ee7/horingsnotat-om-ny-helseberedskapslov-pdf.pdf>

«Demografiske endringer i årene fremover i form av endret befolknings sammensetning og bosettingsmønster, vil også gi utfordringer for helse- og omsorgstjenesten og påvirke helseberedskapen.

De demografiske endringene vil føre til økende andel eldre i befolkningen, og antageligvis til at eldre blir boende i distriktene mens de yngre flytter mot byene. Disse endringene, kombinert med knappere tilgang til helsepersonell, kan påvirke ressurstilgangen ved alle typer helseberedskapshendelser.

Forberedelser og krisehåndtering vil derfor måtte skje i en tid hvor tilgang til ressurser som arbeidskraft, herunder helsepersonell, trolig blir redusert. Dette må sees i sammenheng med at tilgangen på helsepersonell er den største knapphetsfaktoren i helse- og omsorgstjenesten ved langvarige kriser.»

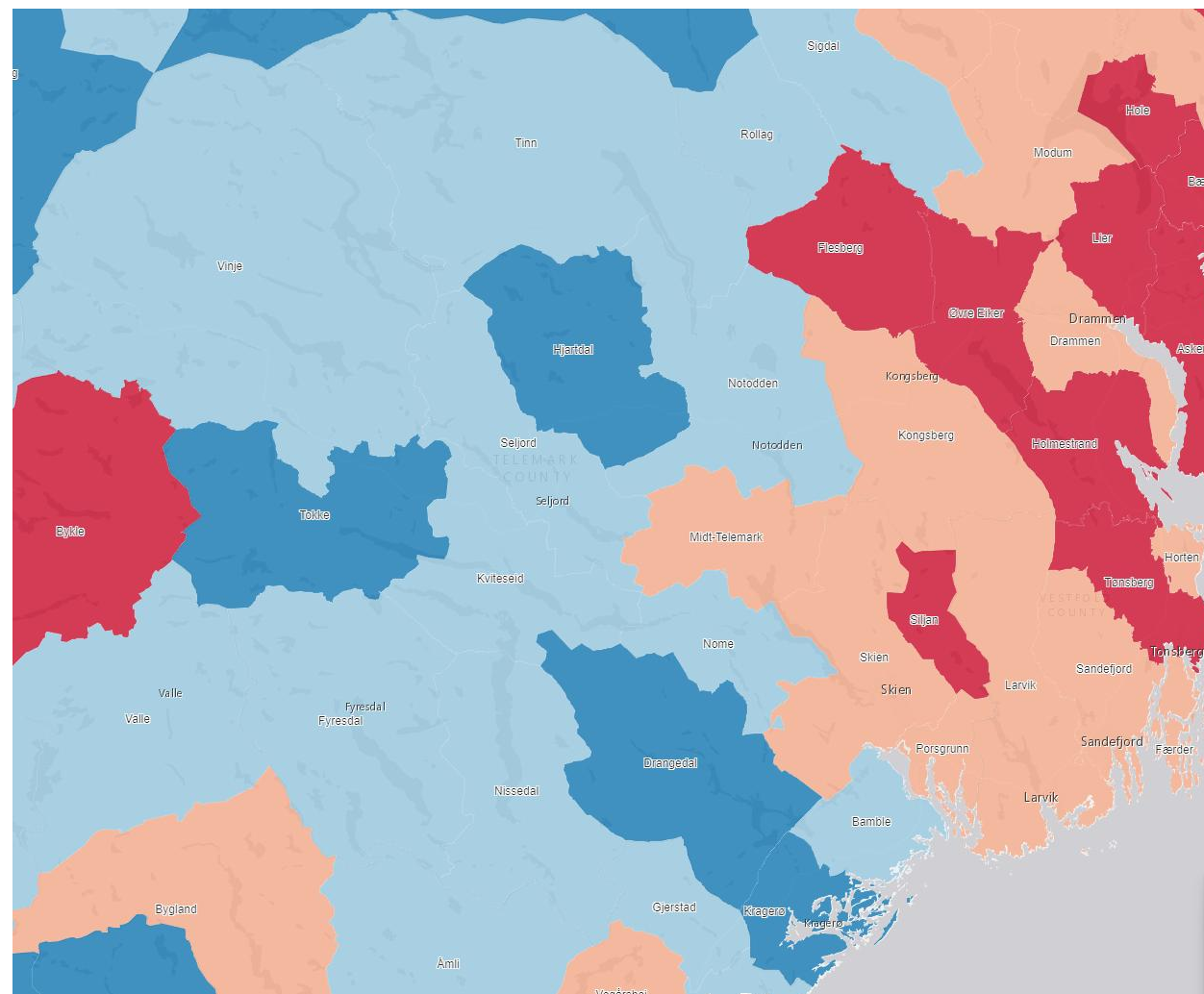
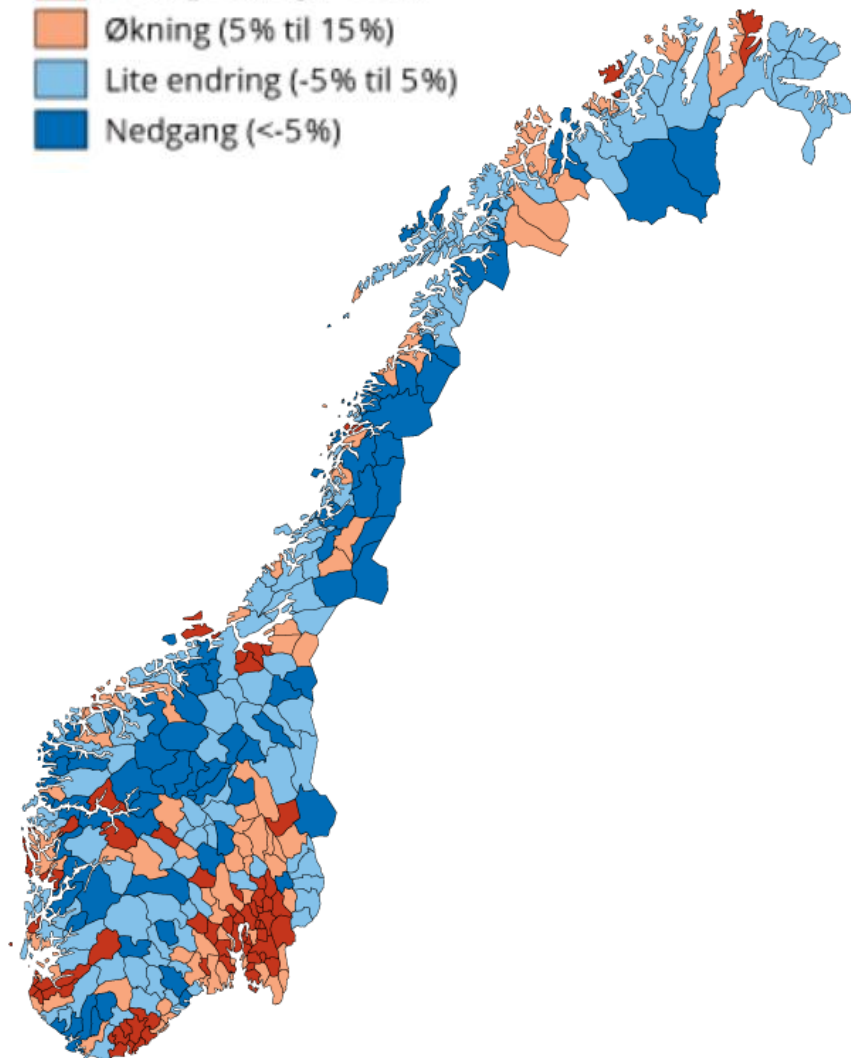
Høyringsnotatet til ny helseberedskapslov, side 18-19

Befolknings(vekst) 2020-2050 (SSB)

Vekst i folkemengde

- Kraftig økning (>15%)
- Økning (5% til 15%)
- Lite endring (-5% til 5%)
- Nedgang (<-5%)

Markant aldring over alt – men mest i distriktene...

Distriktskommunene er relativt gamle allerede i dag: under 10 prosent av befolkningen var 70 år eller eldre i de mest sentrale kommunene i starten av 2020, mens i de minst sentrale kommunene gjaldt dette over 17 prosent.

– Framskrivningene viser at alle landets kommuner har en eldre befolkning i 2050, men distriktene vil være eldst. De minst sentrale kommunene kan komme til å ha over én fjerdedel som er 70 år og eldre, og i noen vil de eldre utgjøre én tredjedel av befolkningen,...

.. men det går fort over hele landet

I Innlandet var det flere eldre (65 år og eldre) enn unge (0-19 år) allerede i 2019. Ifølge framskrivingene vil den samme utviklingen treffe de andre fylkene på følgende tidspunkter:

Før 2030:	Nordland, Vestfold og Telemark , Møre og Romsdal og Troms og Finnmark
2030-2035:	Trøndelag, Vestland, Agder og Viken
Etter 2035:	Rogaland og Oslo

Bu trygt heime?

Påstand:

Målsettinga om at ei aldrande befolkning skal bu lengre heime og innføring av velferdsteknologi som del av løysinga for å nå dette målet er utfordrande ved beredskapshendingar.

Meteorologisk institutt

METinfo No. 22/2024
METEOROLOGI
Oslo, 07.02.2024

Hendelserapport

Snøfall i Agder og Telemark 31. desember 2023 - 3. januar 2024

Skrevet av Martin Granerød
Med bidrag fra Terje Alsвик, Walloe, Magne Velle og Lars Grinde
Godkjent av avdelingsleder Solfrid Agersten

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Evaluering av hendelse med oransje varsel om mye snø

4. – 7. januar 2025

1

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Ekstremværet Amy

Evaluering etter det dårlige været med bortfall av kraft og ekom, flom og stengte veier 3. til 6. oktober 2025

Videreføring av fullmaktsbestemmelse som gir adgang til å pålegge

tjenesteplikt og beordring

«Departementet foreslår for det første at øvre aldersgrense for tjenesteplikt eller beordring settes til 72 år, ...»

«...lavere aldersgrense kan fastsettes, men som hovedregel ikke under 70 år.»

«En slik heving av aldersgrensen vil være i tråd med den demografiske og samfunnsmessige utviklingen med økt levealder, ...»

«En økning av aldersgrensen til 72 år vil også sikre økt tilgang til kompetent personell ved kriser eller katastrofer i fredstid eller ved krig.»

NOU 2023: 4 Tid for handling

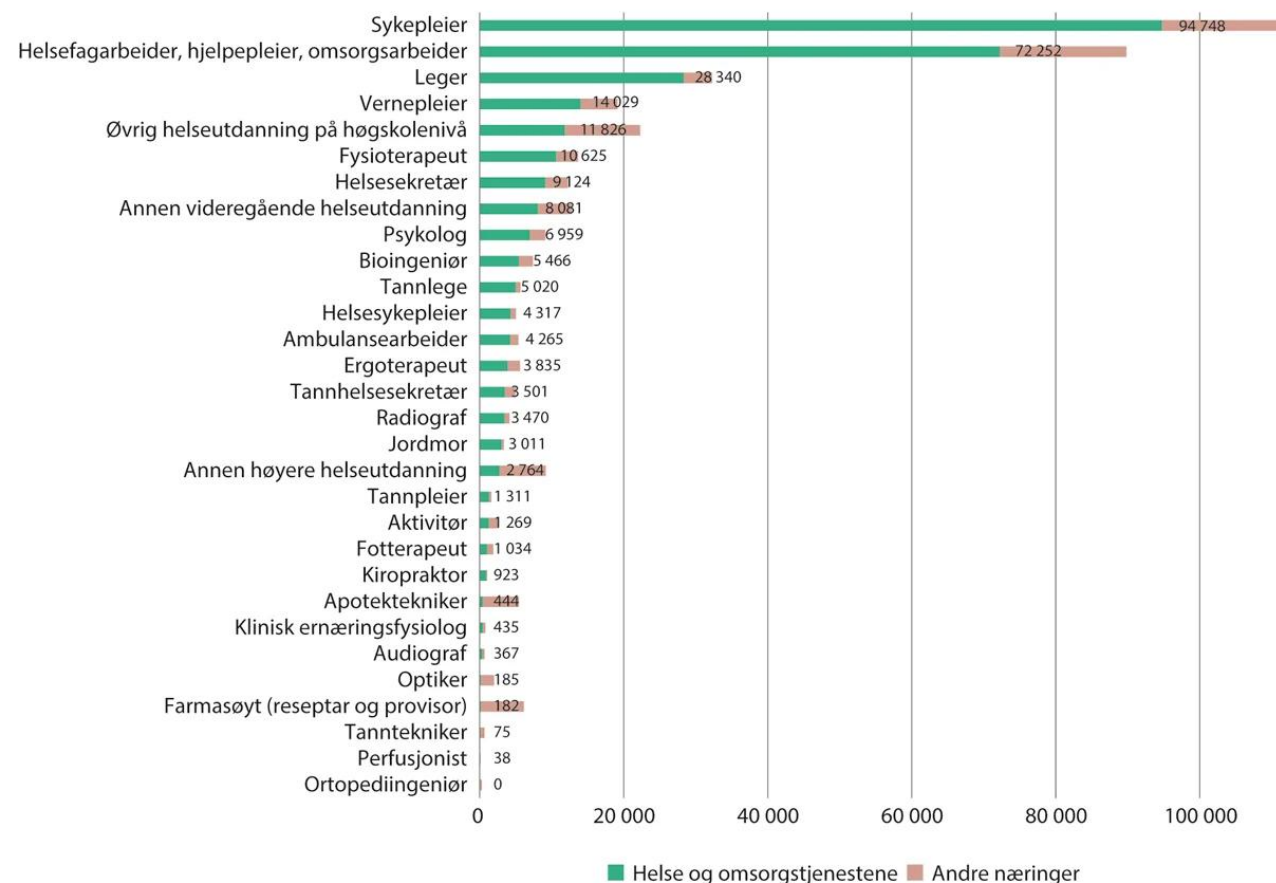
Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste

Det er over 400 000 sysselsatte i helse- og omsorgstjenestene i Norge.

Drøyt 240 000 jobber i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, nesten 150 000 jobber i spesialisthelsetjenesten og nesten 13 000 jobber i tannhelsetjenesten.

Figur 4.2 Sysselsatte med helsefaglig utdanning, fordelt på helse- og omsorgstjenestene og andre næringer. 2021

Kommunal beredskapsplikt

Illustrasjon fra rapporten til Totalberedskapskommisjonen

Sosial
beredskap

Drikkevann

Skole og
oppvekst

Akutt
forurensing

Helse og
omsorg

Brann og
redning

Kommune-
planlegging

Sivil-
forsvars-
plikter

Nærings-
beredskap

Eksterne
aktører

Kommunane...

Kommunane har ansvar for å yte naudsynte helse- og omsorgstenester til **alle som oppheld seg i kommunen**, inkludert psykososial beredskap og oppfølging.

Kommunane har ansvar for å beskytte befolkninga si helse og førebyggje sjukdom og skade – smittevern, miljøretta helsevern, mattryggleik, drikkevatt og strålevern.

Nasjonal helseberedskapsplan s. 16-17

https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/hod/fellesdok/planer/helseberedskapsplan_010118.pdf

Ekstraordinært press på tenestene

- Fastbuande
- Fritidsbebuarar
- Forbipasserande

- Flyktningar/fordrevne

- Forsvarspersonell

TV2.no

<https://www.tv2.no> › nyheter › innenriks

Lokkar med billig bustad: - På grensa til utnytting

19. juli 2024 — 13.000 studentar står i kø for å finna bustad ved studiestart. Bø i Telemark tilbyr billig husrom på sjukeheim mot frivillig arbeid.

Vårt Land

<https://www.vl.no> › nyheter › 2024/07/22 › studenter-f...

Studenter får bo rimelig på sykehjem mot å jobbe

22. juli 2024 — Studenter inviteres til å bo på Bø sykehjem i Midt-Telemark kommune mot at de er besøkvenner. Prisen (4.000 kr) for å leie studentbolkg hos ...

varden.no

<https://www.varden.no> › nyheter › lokker-studenter-til-...

Lokker studenter til å bo på sykehjem med lave priser mot

25. juli 2024 — For 4.000 kroner månaden får 5 studentar tilbod om hybel med eige bad og felles kjøken og opphaldsrom på sjukeheimen i Bø; mot 15 timar « ...

Bø Blad

<https://www.boblاد.no> › nyheit › vil-tilby-studentar-pla...

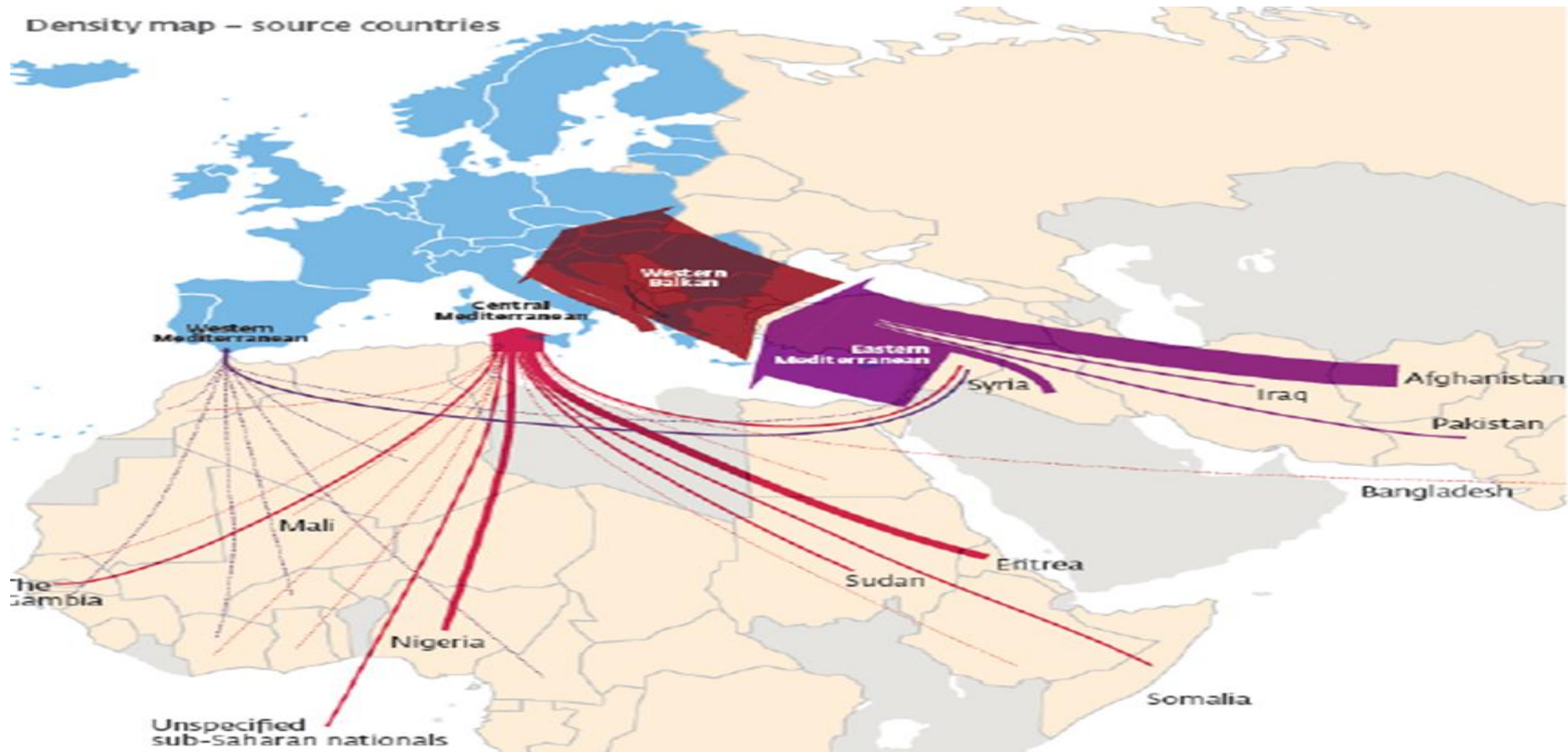
Vil tilby studentar plass på Bø sjukeheim

6. juli 2024 — Midt-Telemark kommune har fått 250.000 kroner til eit prosjekt der dei vil leige ut hyblar på Bø sjukeheim til studentar.

«Blanda
busetting»
– også bra
beredskap
for kriser?

Masseankomstar av menneske

Eigenberedskap www.sikkerhverdag.no

DSB

Informasjon

Bokmål

Slik bidrar du til Norges beredskap

Råd om egenberedskap

Viktig informasjon fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

EGENBEREDSKAP

HENDELSER OG KRISER

[Slik bidrar du til Norges beredskap](#)

[Planlegg din egenberedskap](#)

[Vann i beredskap](#)

[Slik lagrer du drikkevann](#)

[Slik beholder du varme og lys hvis strømmen går](#)

[Mat du bør ha i hus i tilfelle krise](#)

[Slik lager du mat i en krise](#)

[Egenberedskap for betalinger](#)

[Legemidler og førstehjelp du bør ha i hus](#)

[God hygiene hvis vannet forsvinner](#)

[Felles egenberedskap](#)

[Psykisk helse i kriser](#)

[Slik kan du forberede deg psykisk på kriser](#)

[Egenberedskap ved funksjonsnedsettelse](#)

[Oppholdssteder i kriser](#)

[Verdt å vite om tilfluktsrom](#)

[Slik forbereder du deg på farlige situasjoner](#)

[Egenberedskap for kjæledyr](#)

VÆR OG NATUR

[Hvis hjemmet ditt rammes av flom](#)

[Slik forbereder du deg på kulda](#)

[Slik sikrer du deg mot lyn](#)

[Slik forbereder du deg på flom](#)

[Slik forbereder du deg på storm](#)

HUS OG HYTTE

[Slik gjer du bustaden ferieklar](#)

[Lag ein nødplakat til hytta](#)

[Hva gjør du med fryseren når strømmen går?](#)

[Trygge hjem for eldre](#)

VARSLING OG INFORMASJON

[Informasjon og kommunikasjon i kriser](#)

[Vær kildekritisk](#)

[Varsling i kriser](#)

[Dette betyr flyalarmen](#)

[Naboinformasjon - lagring av eksplosiver og fyrverkeri](#)

[Dette skjer når du trykker på SOS-knappen i bilen](#)

[Dette har du rett til å vite om industrinaboen](#)

[Hvordan prate med barn og unge om krise og krig?](#)

[Informasjon om egenberedskap på ulike språk](#)

Beredskapsvenn er årets ord

– Årets ord 2024 minner oss om at vi står sterkare saman enn kvar for oss, skriv Språkrådet. «Beredskapsvenn» står sentralt i DSB si kommunikasjon for å styrkje folk sin eigenberedskap.

Publisert 13. desember 2024

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

21.11.2025